

Judikatura ESLP III

Ochrana lidských práv v Evropě

19. dubna 2005

Ochrana majetkových práv

- Opatření zasahující do majetkových práv musí sledovat legitimní cíl a respektovat „spravedlivou rovnováhu“ mezi imperativy obecného zájmu a ochrany základních práv jednotlivce.
- Restituce
- *Honeckerová, Axenová, Teubnerová a Jossifovová* – konfiskace bankovních aktiv komunistických předáků.

Právo na vzdělání

- Dvě práva:
  - všech na vzdělání
  - rodičů nezletilých dětí na respektování náboženských a filozofických přesvědčení (ZŠ a SŠ).
- *Alejandro Jimenez Alonso a Pilar Jimenez Merino v. Španělsko* – stěžovatelka nepřipuštěna ke zkouškám z přírodních věd, protože nenavštěvovala hodiny sexuální výchovy.

Právo na svobodné volby

- Jediné ustanovení čistě politického charakteru v Úmluvě.
- „Zákonodárny sbor“ – pravomoc přijímat akty se silou zákona
- Komise zpočátku čl. 3 nezaručuje každému účastnit se voleb, až v roce 1975 stanovila, že ustanovení čl. 3 garantuje právo individuálního charakteru. (omezení: věk, občanství, bydliště)

Právo na svobodné volby

- *Abmed a další v. UK 1998* – omezení volebního práva úředníků místních úřadů
- *Matthews v. UK* – volby do EP (EP jako zákonodárny sbor?)
- *Gorizdra v. Moldávie* – 4% minimum získaných hlasů pro získání místa v parlamentu
- *Podkolzina v. Lotyšsko 2002* - vyřknutí z kandidátní listiny pro nedostatečnou znalost lotyštiny

Zákaz uvěznění pro dluh

- Kdo by svévolně neplatil dluh, není chráněn
- není chráněn ani vědomý podvodník – popíjení „na sekeru“
- judikatura sporá.

Právo na volný pohyb a místo pobytu

- právo na vstup
  - právo na výstup nebo na usazení
  - právo na přesouvání se
-
- Omezeno na ty, kteří se zdržují v zemi zákonně.
  - Nelze vázat odchod země na povinnost vzdát se občanství.

Zákaz vyhoštění občanů

- Ochrana proti nucenému exilu
  - absolutní a bezpodmínečná

Zákaz hromadného vyhoštění cizinců

- O každém vyhoštění nutno rozhodnout jednotlivě
- „hromadné vyhoštění“ – definice

Zrušení trestu smrti, trest smrti v době války

- Nelze odstoupit
- Stát nebyl ještě nikdy shledán odpovědným, že porušil
- *Soering v UK* - smluvní stát se bude chovat způsobem neslučitelným se „společným dědictvím politických tradic, ideálů, svobody a právního státu“, o kterém hovoří preambule, jestliže někoho vědomě předá jinému státu, o němž se lze vážně domnívat, že podrobí jednotlivce mučení nebo nelidskému či ponižujícímu jednání nebo trestu.

Procesní záruky v případě vyhoštění cizinců

- Jen pro cizince s povolením k pobytu
- dvouinstanční řízení není povinné

Právo na odvolání v trestních věcech

- Právo na dvoustupňové trestní řízení

Právo na odškodnění v případě justičního omylu

- Náhrada materiální a morální

Právo na rovnost mezi manžely

- Judikatura sporá

Zásada non bis in idem

- Nelze odstoupit
- *Oliviera v Švýcarsko* – dopravní nehoda stíhání podle trestního i silničního zákona